

No és gaire corrent que l'obtenció de la llicenciatura d'arquitectura vagi precedida de deu anys de feina dins del sector. "Des dels vint anys que he treballat en el despatx de Bernard Fernández i Isabel Pascual, primer de delineant, més tard com a arquitecta qualificada. Ha estat una sort perquè en fer la carrera t'adones que és necessària molta més pràctica. Caldria que els convenis escola-empresa preveïessin la visita a l'obra per aprendre a controlar com es du a terme allò que tu has projectat sobre paper. Per això puc afirmar que la meva experiència deriva de la feina feta al despatx, on encara aprenc molt: en acabar la carrera em van oferir fer un projecte com arquitecta col·laboradora. Els estic molt agraïda per la confiança que han demostrat vers mi i per haver estat un despatx que m'ha donat tanta empenta".

L'empenta, però, la porta l'Estela. Mentre s'esmerça per arribar al seu somni d'establir-se com a liberal "per poder signar projectes i dirigir l'obra des de la projecció fins al final", l'Estela no té prou hores per dedicar-se a l'arquitectura: "M'encantaria d'establir-me com a liberal i dirigir la meva pròpia obra, encara que per un arquitecte novell viure de la seva tasca com a liberal és tota una gesta. Per això haig de combinar mitja jornada en un despatx, on projectem habitatges de protecció oficial, amb mitja jornada pel meu compte. Amb dos companys, l'Eugènia Santacana i en Lluís Jubert, compartim despeses d'oficina i, si s'escau, projecte".

L'Estela sap que la seva dedicació li assegura un bagatge ben divers per d'aquí a uns anys: "He fet un parell de feines sola, un habitatge a Valldoreig i una reforma al carrer Trafalgar de Barcelona juntament amb una companya. M'ha interessat, sobretot ara als inicis, de treballar en equip: per una banda, les primeres feines són dures perquè veus que et manquen coneixements que només l'experiència aportarà i que t'endinses en un món que t'és desconegut encara, on prens grans responsabilitats sense saber ben bé amb què et trobaràs; per una altra banda m'agrada compartir idees i la discussió que generen les diverses visions sobre un mateix projecte". L'obra de l'Estela, doncs, ha estat bastida sobre el seny del qui se sap novell amb ganes d'anar endavant. "Cada cop que faig una obra hi poso tot el que hi puc aportar. L'obra que més m'estimo és una casa que vaig fer a l'Hospitalet juntament amb els meus companys d'estudi, l'Eugènia i en Lluís. El projecte inicial no va ser aprovat i hi vam haver de donar diverses voltes més. El resultat va ser especialment satisfactori per la façana poc corrent i per la llum que rep. Es tracta d'una casa entre mitgeres, molt estreta, de només quatre metres i mig d'amplada i setze de fondària. La vivenda de tres plantes té un pati interior que hauria de ser de llums en un principi, ara és un pati per gaudir-ne. S'hi veu que vam haver de lluitar molt per l'obra, sobretot en el resultat final de la façana". A banda d'aquesta obra pròpia, la col·laboració amb professionals del sector que li puguin aportar coneixements li és valuosíssima. "Amb Bernard Fernández i Isabel Pascual col·laboro en la reforma i l'ampliació de l'hospital de Sant Llützer de Terrassa i en l'ampliació del Centre d'Atenció Primària que du

el mateix nom. El CAP ja és acabat i està previst que pel setembre finalitzi l'obra a l'hospital, una tasca gens fàcil perquè calia reorganitzar un hospital que patia de males condicions i de mancança de llits".

L'Estela es posa el casc i es presenta al terreny d'obra, un món eminentment masculí: "És obvi que es tracta d'un terreny dominat pels homes i on les dones tenen poca credibilitat. El tracte vers la dona arquitecta, tanmateix, depèn força de les persones. Recordo el cas d'una obra feta amb els companys d'estudi, un noi arquitecte i dues noies arquitectes: el que deia el nostre company en visitar l'obra anava a missa; el que deïem les dues noies entrava per una orella i sortia per l'altra. Ser dona i jove fa que hagi de lluitar doblement, i encara més si considerem el que ha esdevingut la figura de l'arquitecte avui dia: sovint és la signatura que manca per aprovar un projecte, perquè cada cop més és el mateix client que vol aportar les idees".

El client és per a molts professionals la bèstia negra de l'ofici: "És fonamental de descobrir aquella idea que el client porta al cap. Val més el client que té poques idees i clares que no pas un garbuix de preferències. No deixa mai de sobtar-me que hi hagi tants punts de vista com maneres de viure. La relació amb el client és una lluita contínua: et ve amb unes preferències concretes per a cada estança, mires de captar-ne la idea, fas els primers esbossos i els hi presentes. Si coincideix amb allò que el client tenia pensat, bé; si no, fem marxa enrere i retoquem. Si allò que vol el client no és factible li hem de fer veure, i us asseguro que costa de fer canviar la gent que està acostumada a una manera de vida". L'Estela ens vol donar un bon consell per si mai ens deixem assessorar per un professional del seu camp: "L'arquitecte pot ajudar a enfocar la manera de viure cap a millor i massa sovint ens trobem amb clients entossudits amb una idea que no creuen en la millora que els pot proposar l'arquitecte. S'equivoquen: davant l'arquitecte cal estar receptiu a tot allò que et digui, parar bé les orelles i escoltar. Si després d'haver-ho sentit es continua pensant que el canvi no és bo, l'arquitecte prendrà la idea inicial del client. Una casa és, en el fons, com un vestit, feta a mida per al qui hi viurà. Per això no podem agafar com a model la llar d'altri, perquè aquella casa que ens té enamorats és fruit d'unes altres circumstàncies i necessitats, perquè la llum hi pica diferent i perquè la gent hi viu d'una altra manera".

El plagi és, doncs, un problema avui dia, tot i que no és l'únic aspecte de l'arquitectura que inquieta l'Estela: "Tal com recullen publicacions com la Revista del Col·legi d'Arquitectes, és cert que d'uns anys ençà l'arquitectura no ha variat gaire en el sentit constructiu, és a dir, no s'innova quant a materials i tecnologia. Quan un material funciona se n'abusa -mireu l'obra vista vermella, la nova construcció n'està saturada. Caldria investigar i arriscar-se més amb nous materials. Crec que el futur de l'arquitectura passa, de tota manera, tant per la renovació creativa com per la renovació dels materials".

**“L’arquitecte pot ajudar a
enfocar la manera de
viure de les persones en
el sentit de millorar-la”**

Estela Camprubí - Barcelona (Barcelonès)